

Werken aan wereldwijze innovatie

Dit is NHL Stenden

24000
STUDENTS

CA 15%
INTERNATIONAL
STUDENTS

MULTI
CAMPUS
UNIVERSITY

90+
STUDENT
NATIONALITIES

2000
ACADEMIC
STAFF

DESIGN
BASED
EDUCATION

14
ACADEMIES
44
PROFESSOR-
SHIPS

12
ASSOCIATE'S
DEGREES

73
BACHELOR'S
DEGREES

51
MINORS

17
MASTER'S
DEGREES

OUR FOCUS AREAS:

- Vital Regions
- Smart Sustainable Industries
- Service Economy

196
GLOBAL
EXCHANGE
PARTNERS

ERASMUS
EXCHANGE
PARTNERS:

The Netherlands

Emmen
Groningen
Leeuwarden
Meppel
Assen
Terschelling

Internationale multi-campus

- Leeuwarden
- Emmen
- Meppel
- Assen
- Groningen
- Terschelling
- Amsterdam
- Qatar
- Indonesië
- Thailand
- Zuid-Afrika

Thailand
Bangkok

Qatar
Doha

Indonesia
Bali

South Africa
Port Alfred

Uniek onderwijsconcept Design Based Education (DBE)

- Co-creatie met het regionale én internationale werkveld.
- Multidisciplinaire teams van studenten, docenten, onderzoekers en het werkveld
- Deze teams werken aan real-life vraagstukken.
- Innovatieve ideeën worden meteen getoetst en verfijnd in de praktijk

Onderzoeksprofiel met 3 zwaartepunten

- **Vital regions**

Cybersafety, Fries en Meertaligheid,
Welzijn Zorg Digitaal - Sociale robots,
voedingsapp voor senioren

- **Smart Sustainable Industries**

Watertechnologie, Smart vision:
Drones, Circulaire Economie

- **Service Economy**

Zorg- en welzijnssectoraten, Hospitality
Studies, Sustainability in hospitality
and tourism, Innovation in hospitality

Impact in de regio

- Wereldwijze, ondernemende en vindingrijke professionals
- Kennisbijdrage en kenniscirculatie:
Vernieuwende methoden en manieren
om werkveld, onderwijs en onderzoek
met elkaar te verbinden

De sociale staat van (Noord) Nederland

NHL Stenden, Inspiratiemiddag
'Vital Regions'

Kim Putters

 @SCPonderzoek

08-11-2018

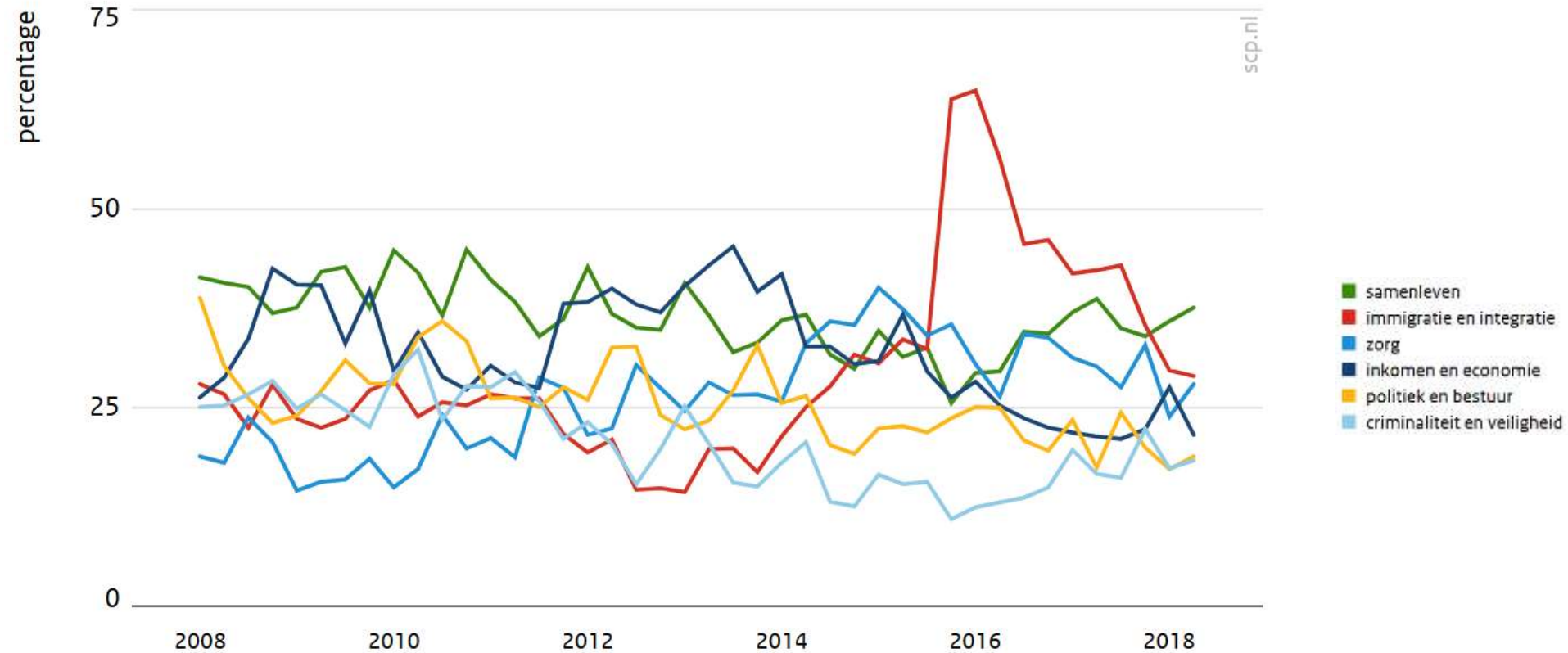

Het SCP

- › Volgt, verklaart en verkent het sociaal en cultureel welzijn van inwoners in Nederland
- › Werkt wetenschappelijk
- › Onafhankelijk en beleidsrelevant onderzoek
- › Opgericht in 1973

Welke problemen zien Nederlanders?

25 Jaar Nederland(ers)

- > Hoge kwaliteit van leven
- > Vergrijzing en migratie zetten door
- > Stijgend opleidingsniveau
- > Dalende werkloosheid en herstel koopkracht
- > Verbeterende woonkwaliteit
- > Substantieel meer huishoudens (en op afstand)
- > Meer combinatiedruk
- > Vertrouwen in samenleving en politiek wisselt

Het gaat gemiddeld goed, maar hardnekkige verschillen

- > Geslacht
- > Leeftijd
- > Opleiding
- > Inkomen
- > Herkomst

Ongelijke verdeling van hulpbronnen

**persoons-
kapitaal**

**economisch
kapitaal**

**cultureel
kapitaal**

**sociaal
kapitaal**

Nederland in 6 groepen

1. Gevestigde bovenlaag

2. Jonge kansrijken

3. Werkende middengroep

4. Comfortabel gepensioneerden

5. Onzekere werkenden

6. Achterblijvers

Hoog totaal
hulpbronnen

71%

Laag totaal
hulpbronnen

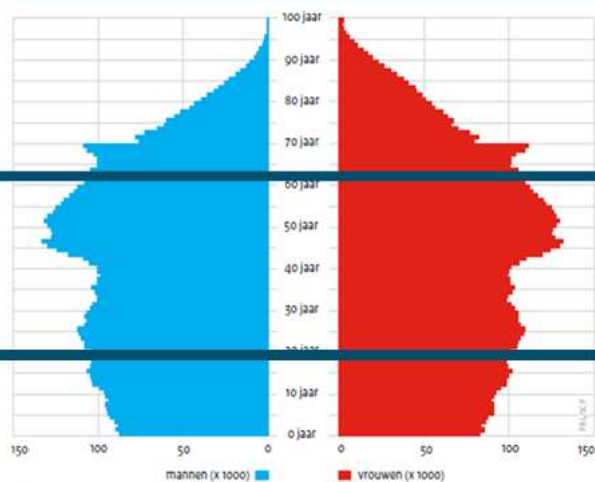
n

Demografie

2016

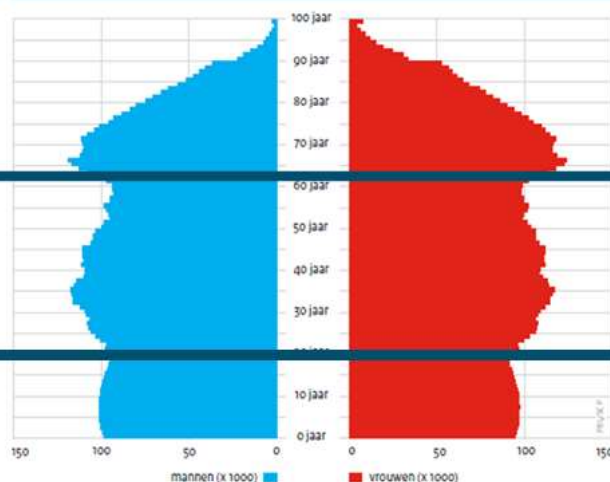
Leeftijdsopbouw van de Nederlandse bevolking op 1 januari 2016 (in duizendtallen)

Bron: CBS StatLine. Bevolkingsprognose voor de lange termijn.

2036

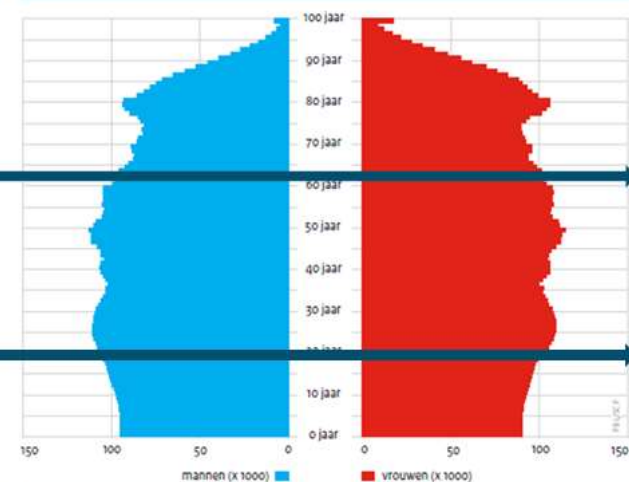
Leeftijdsopbouw van de Nederlandse bevolking op 1 januari 2036 (in duizendtallen)

Bron: CBS StatLine. Bevolkingsprognose voor de lange termijn.

2050

Leeftijdsopbouw van de Nederlandse bevolking op 1 januari 2050 (in duizendtallen)

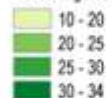
Bron: CBS StatLine. Bevolkingsprognose voor de lange termijn.

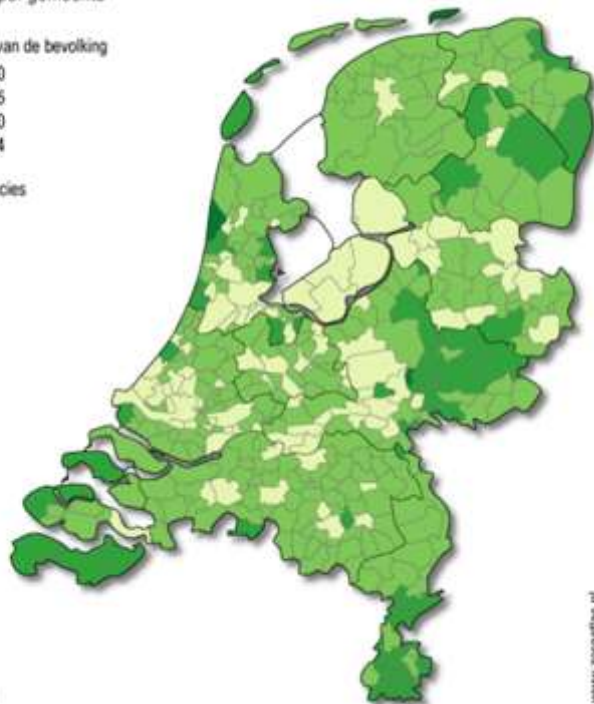
Vergrijzing: grote regionale verschillen

65-plussers 2020
prognose, per gemeente

Percentage van de bevolking

— provincies

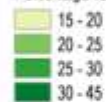

Bron: PBL/CBS

www.zorgatlas.nl

65-plussers 2040
prognose, per gemeente

Percentage van de bevolking

— provincies

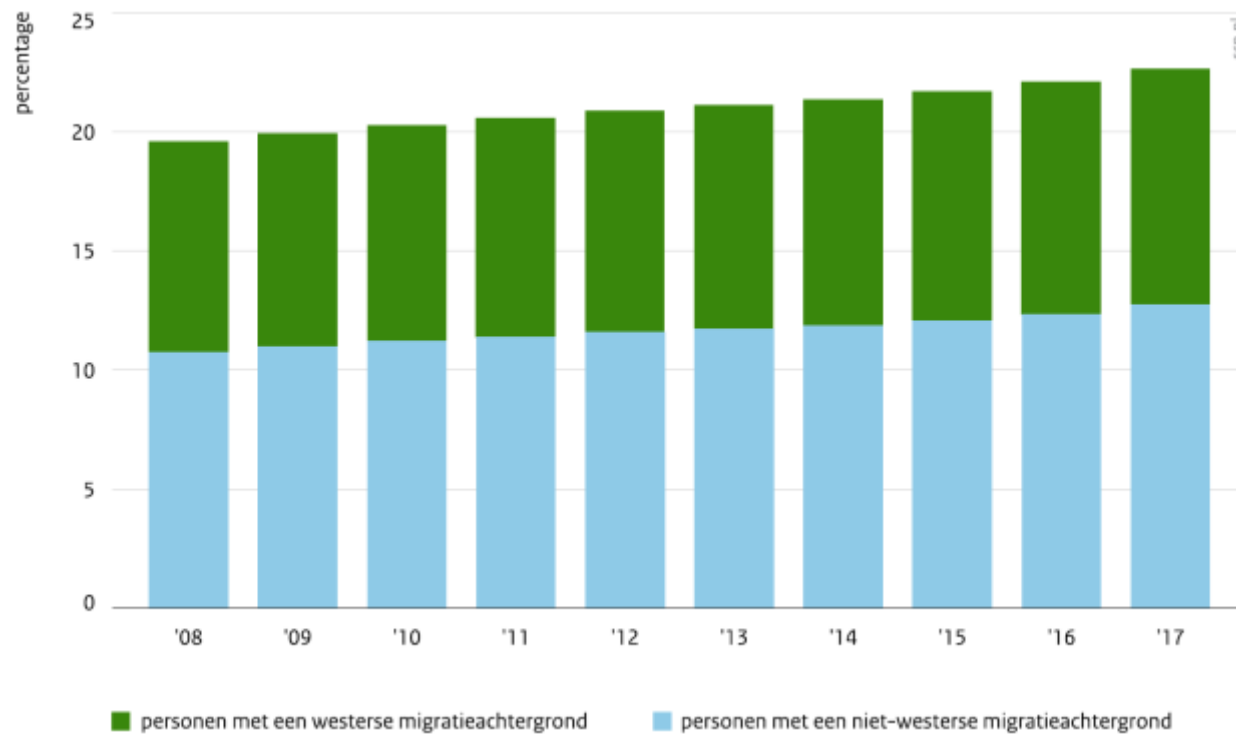
Bron: PBL/CBS

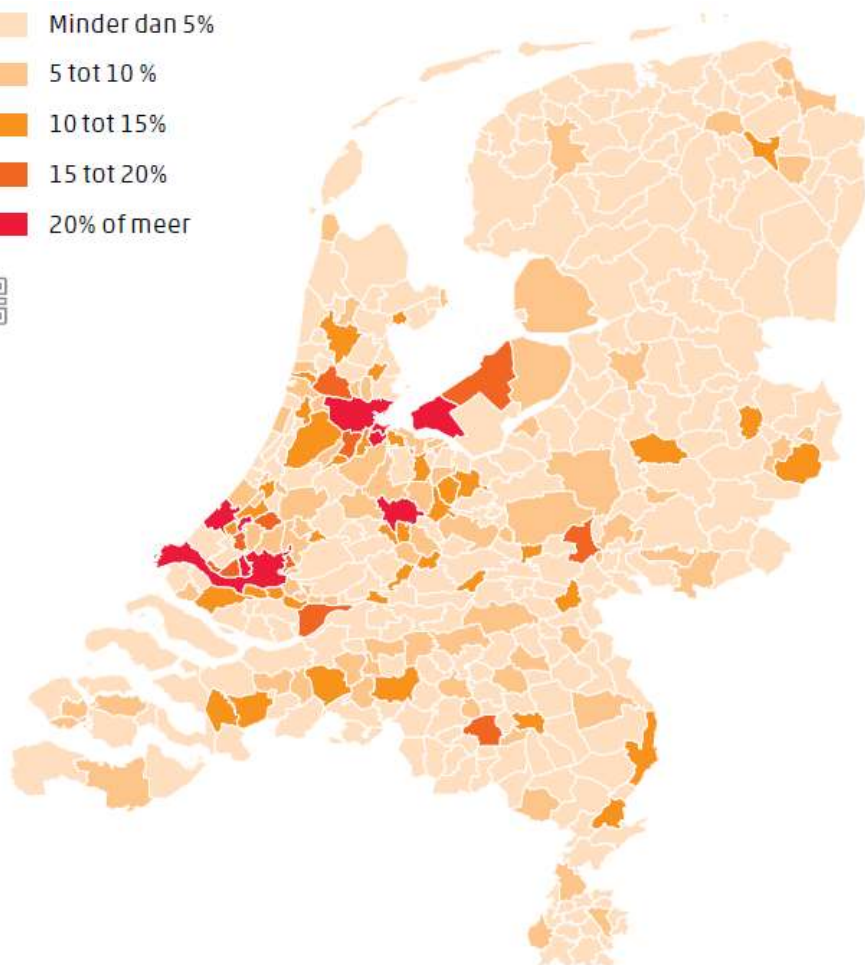
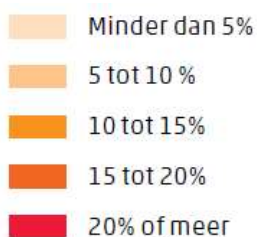
www.zorgatlas.nl

Diversiteit in bevolkingssamenstelling

Meer mensen met een migratieachtergrond

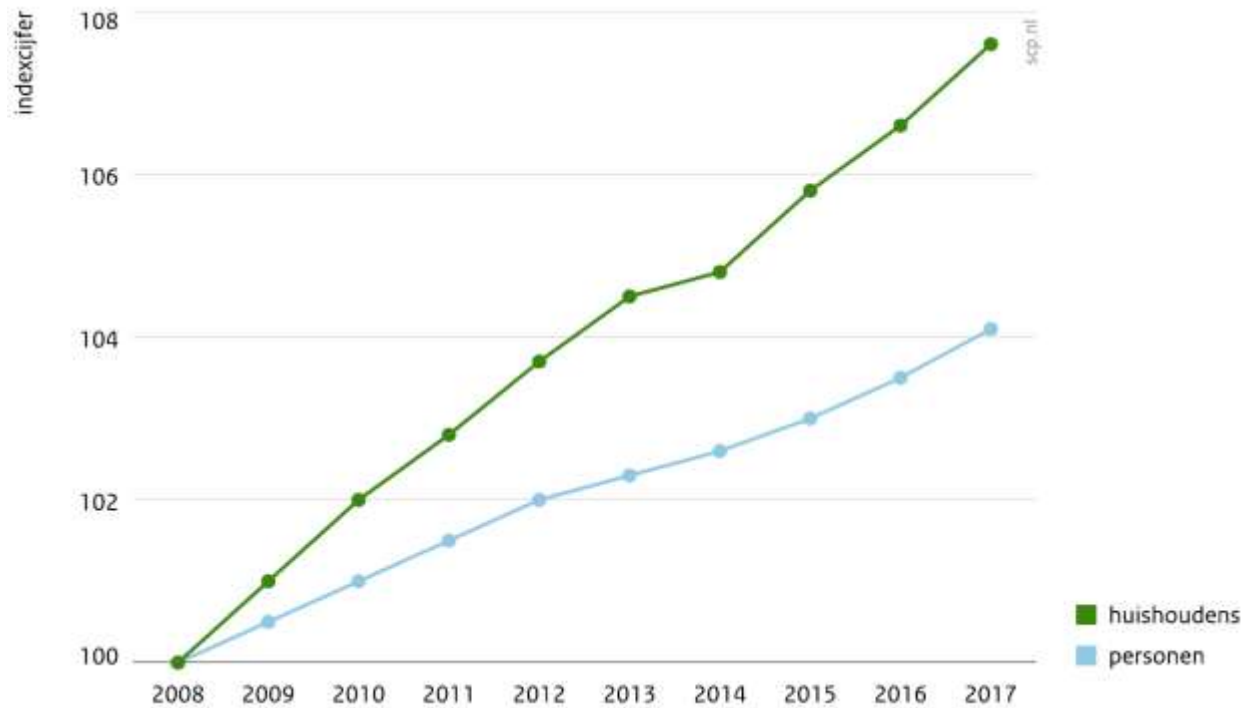
Aandeel personen met een niet-westerse migratieachtergrond per gemeente

¹⁾ Exclusief personen uit de vluchtelingengroepen.

Diversiteit in huishoudens

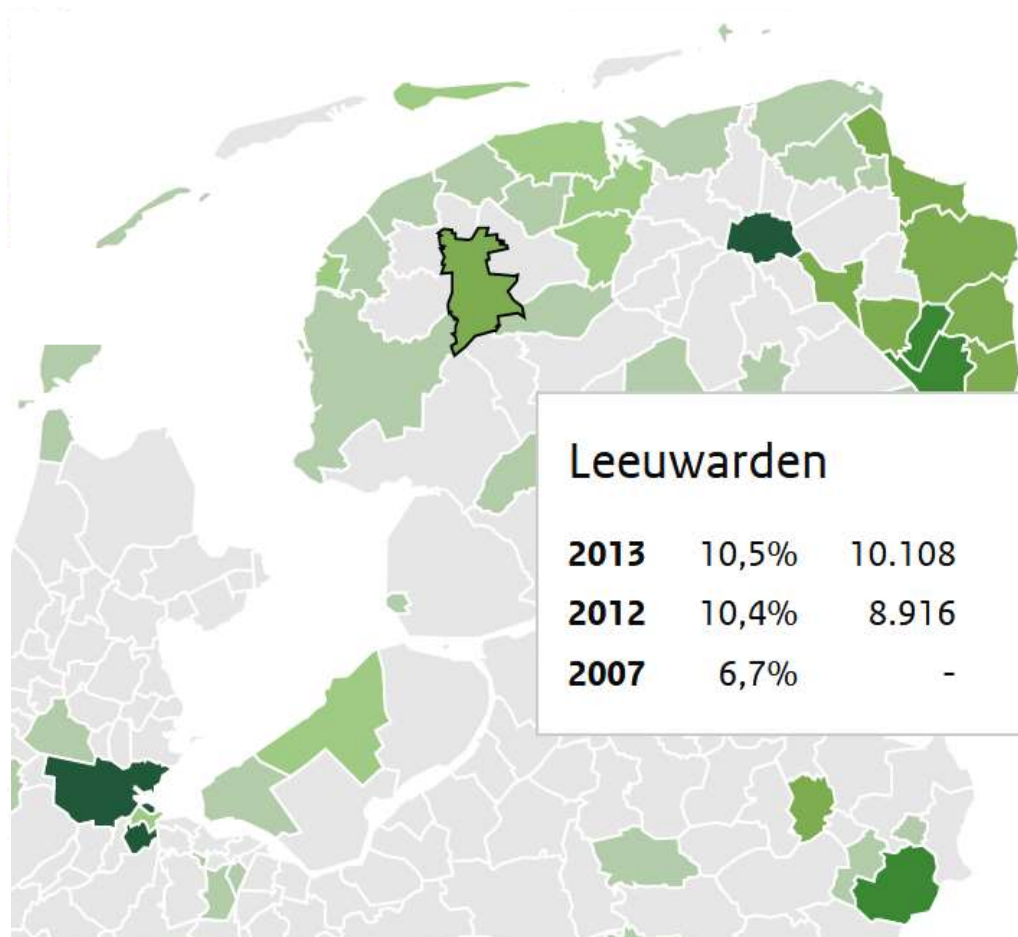
Aantal huishoudens groeit 2 keer zo sterk als de bevolking

Bevolking en economie (1)

Meer arme gemeenten in noordelijke arbeidsmarktregio's

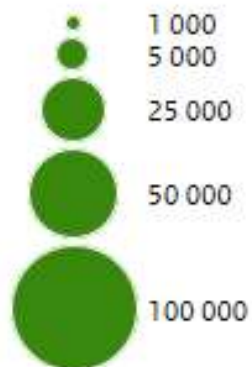
Arbeidsmarktregio

Friesland	2013
Achtkarspelen	9,9%
Ameland	9,9%
Dantumadiel	8,5%
De Friese Meren	< 7,7%
Dongeradeel	9,2%
Ferwerderadiel	7,9%
Franekeradeel	8,3%
Harlingen	9,5%
Heerenveen	< 7,7%
het Bildt	8,5%
Kollumerland en Nieuwkruisland	9,1%
Leeuwarden	10,5%
Leeuwarderadeel	< 7,7%
Littenseradiel	< 7,7%
Menameradiel	< 7,7%

Bevolking en economie (2)

Armoede per gemeente

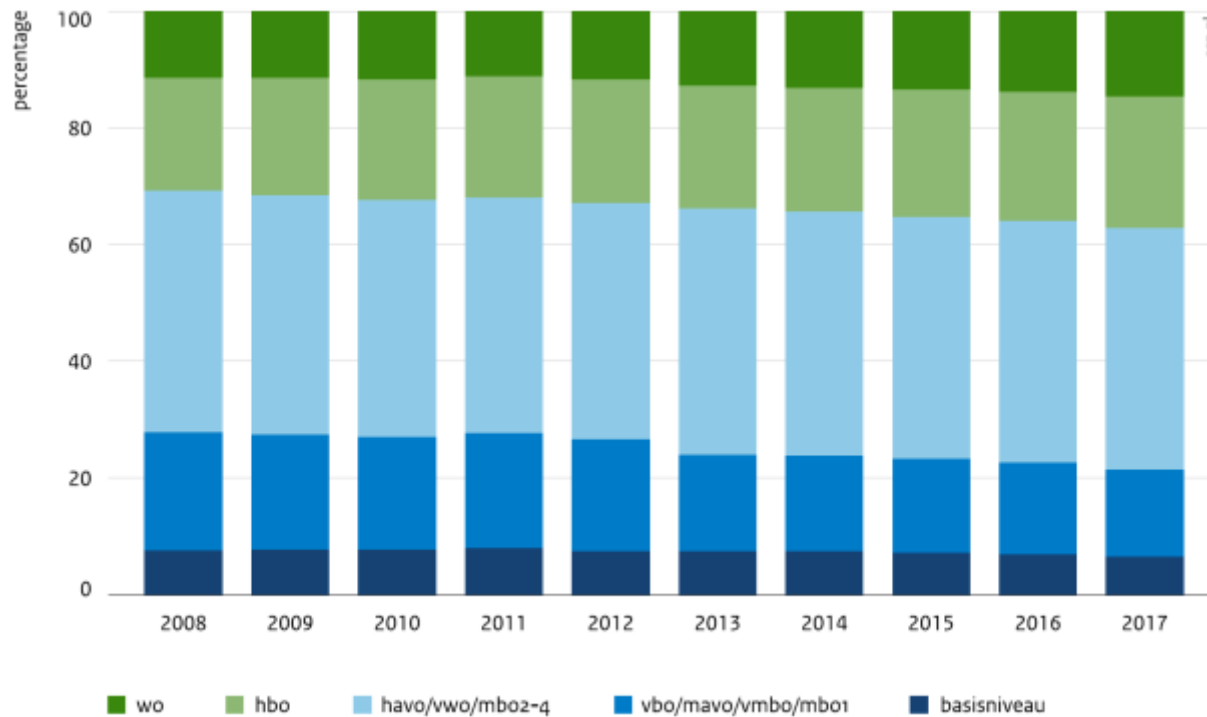
a Figuur 2 toont per gemeente het aantal personen in huishoudens met een inkomen onder het niet-veel-maar-toereikend criterium.

Bron: CBS (Regionaal Inkomensonderzoek '13), SCP-bewerking

Opleidingsniveau

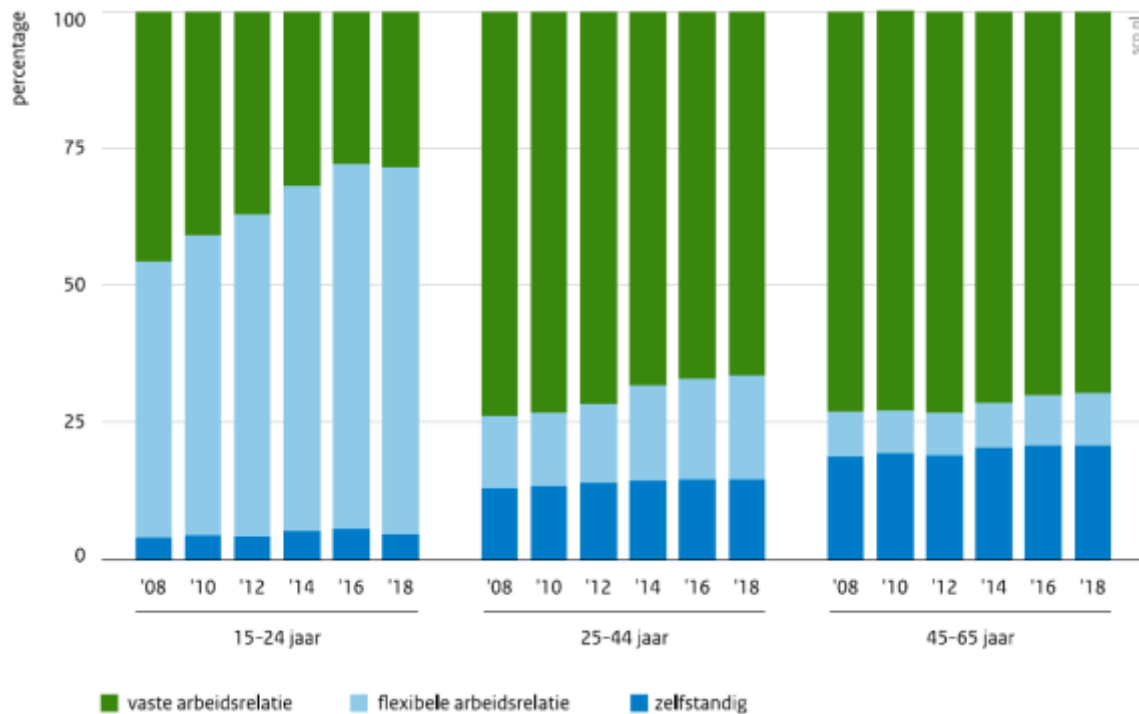
Nederlandse bevolking steeds hoger opgeleid

Betaald werk en zorgtaken

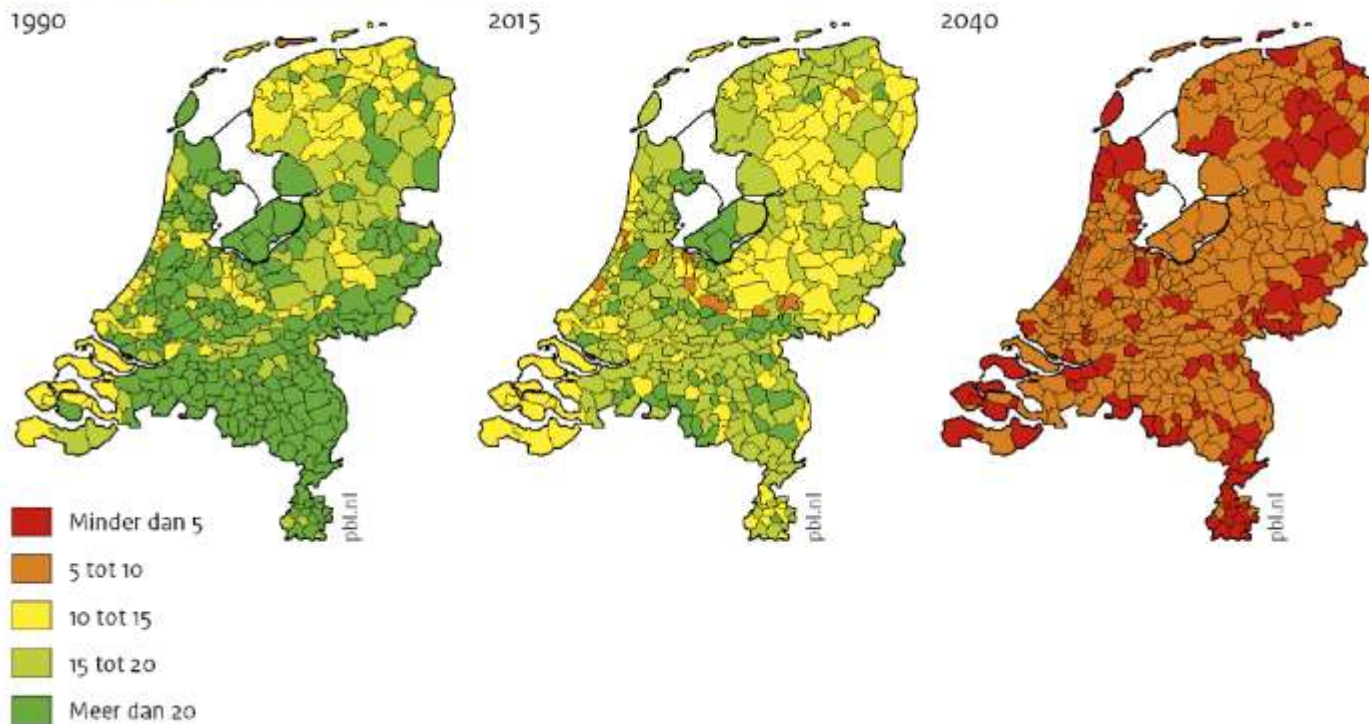
Aandeel vaste arbeidsrelaties blijft afnemen

Groeiende regionale verschillen in sociale netwerken

Oldest old support ratio per gemeente

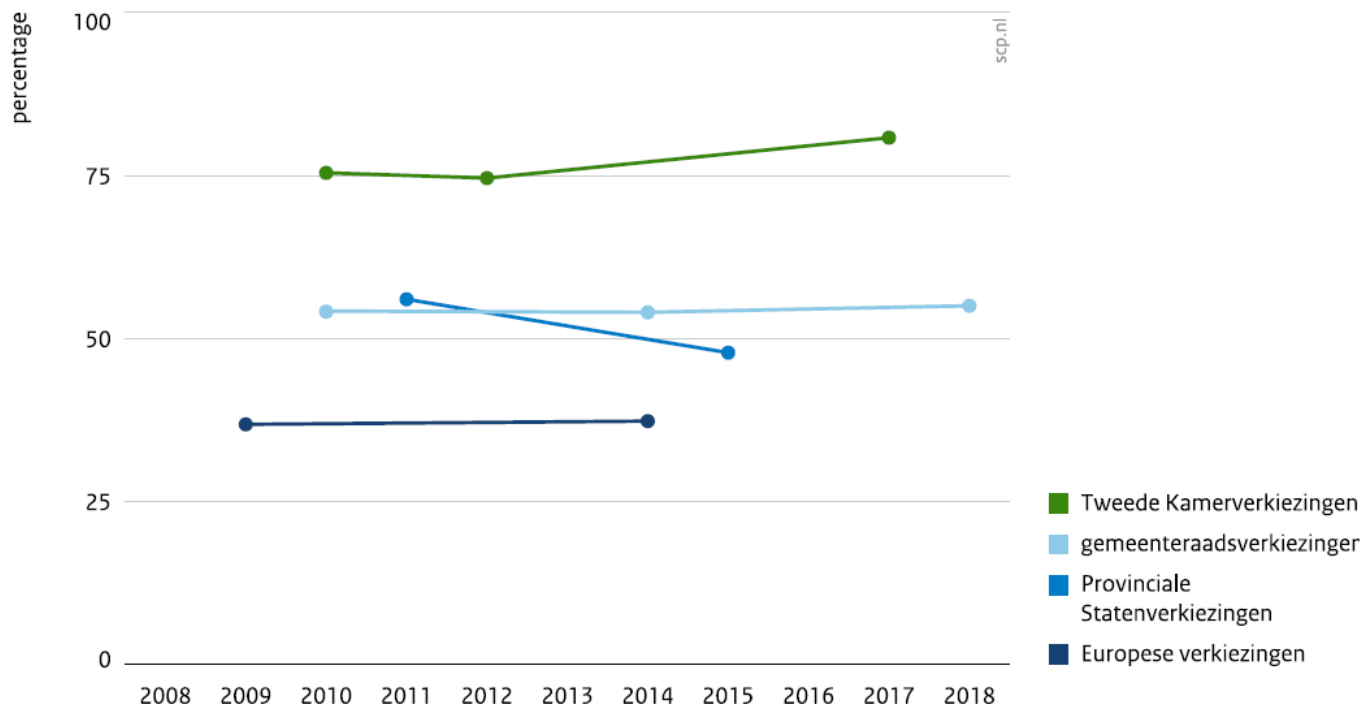

Bron: CBS en PBL/CBS, bewerking PBL

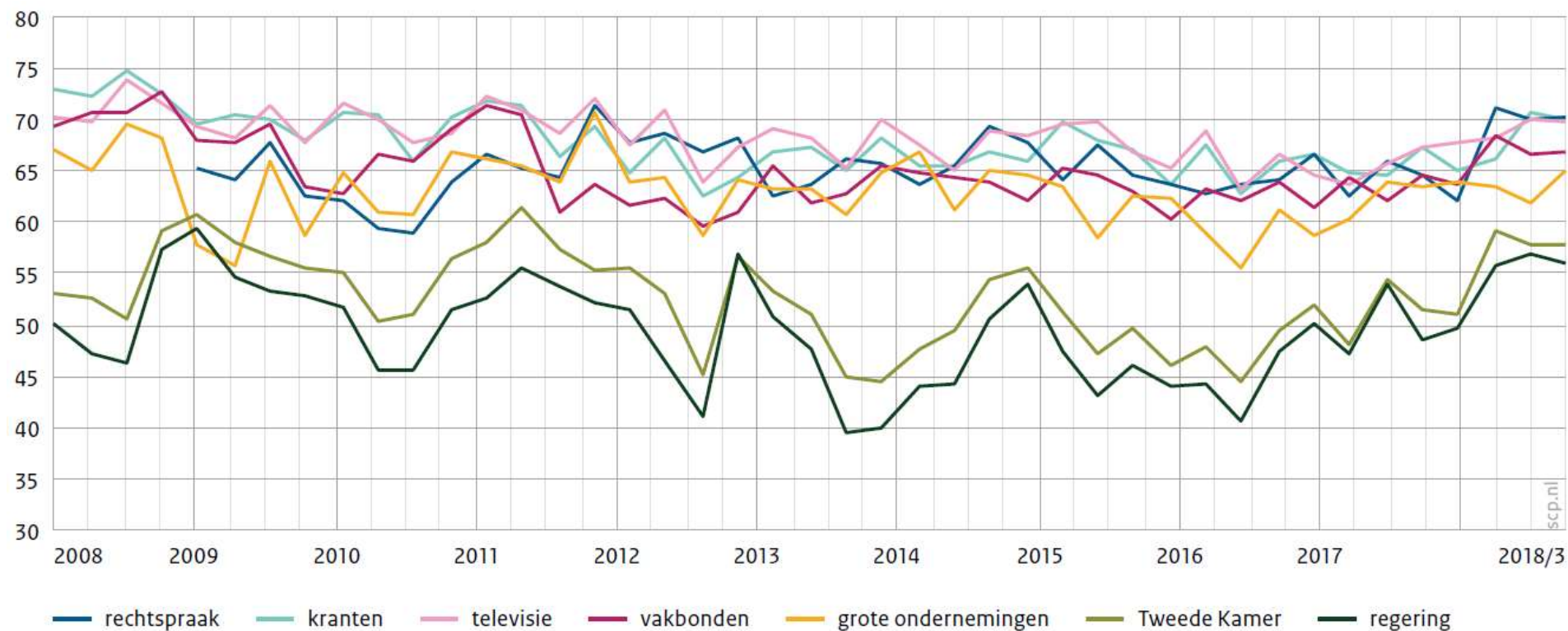
Maatschappelijke en politieke participatie

Opkomst bij verkiezingen stabiel

Vertrouwen in instituties

a Vermeld zijn percentages scores 6-10 op een schaal van 1 (geen enkel vertrouwen) tot 10 (alle vertrouwen) in antwoord op de vraag 'Hoeveel vertrouwen heeft u op dit moment in de volgende instellingen in Nederland?'.

Bron: COB 2008/1-2018/3

Conclusies en uitdagingen

Boodschap voor de toekomst: meer dynamiek;
meer maatwerk; meer eigen regie; andere communicatie (meer complexiteit?).

Gevolg: meer (keuze-)vrijheid voor het individu.

Maar (potentieel): onzekerheid, stress, kwetsbaarheid en ongelijkheid.

Uitdagingen: vormgeven *solidariteit en duurzaamheid* bij hardnekkige (en toenemende) verschillen/scheidslijnen. *Ook regionaal!*

Bedankt voor jullie aandacht!

Kim Putters

 @SCPonderzoek

Hoe gaat het met Fryslân?

8 november 2018

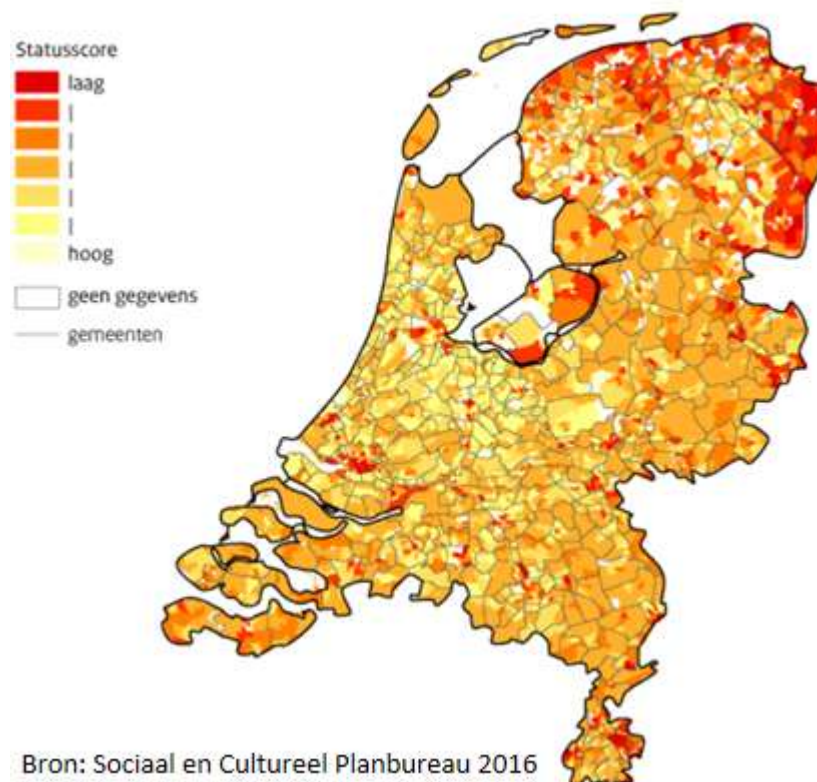
Henk Fernee

Fries Sociaal Planbureau

- Onafhankelijk onderzoek, subsidie provincie Fryslân
- Bestaan ruim 3 jaar
- 15 medewerkers
- Ongeveer 20 publicaties en 40 nieuwsberichten per jaar
- Onze hoofdvraag is: hoe gaat het met de Friezen in veranderende omstandigheden?

Hoe doet Fryslân het ten opzichte van Nederland?

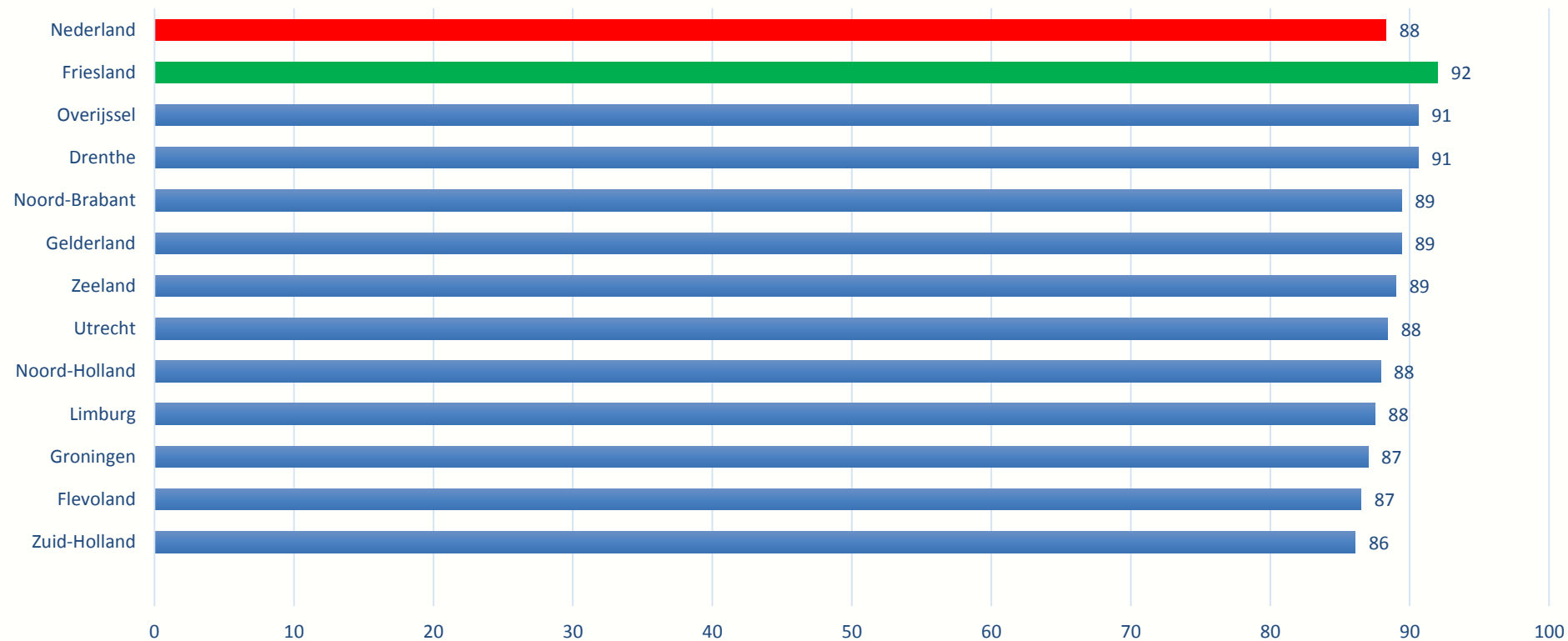
Sociaaleconomische status 2016

Vergelijking Fryslân - Nederland

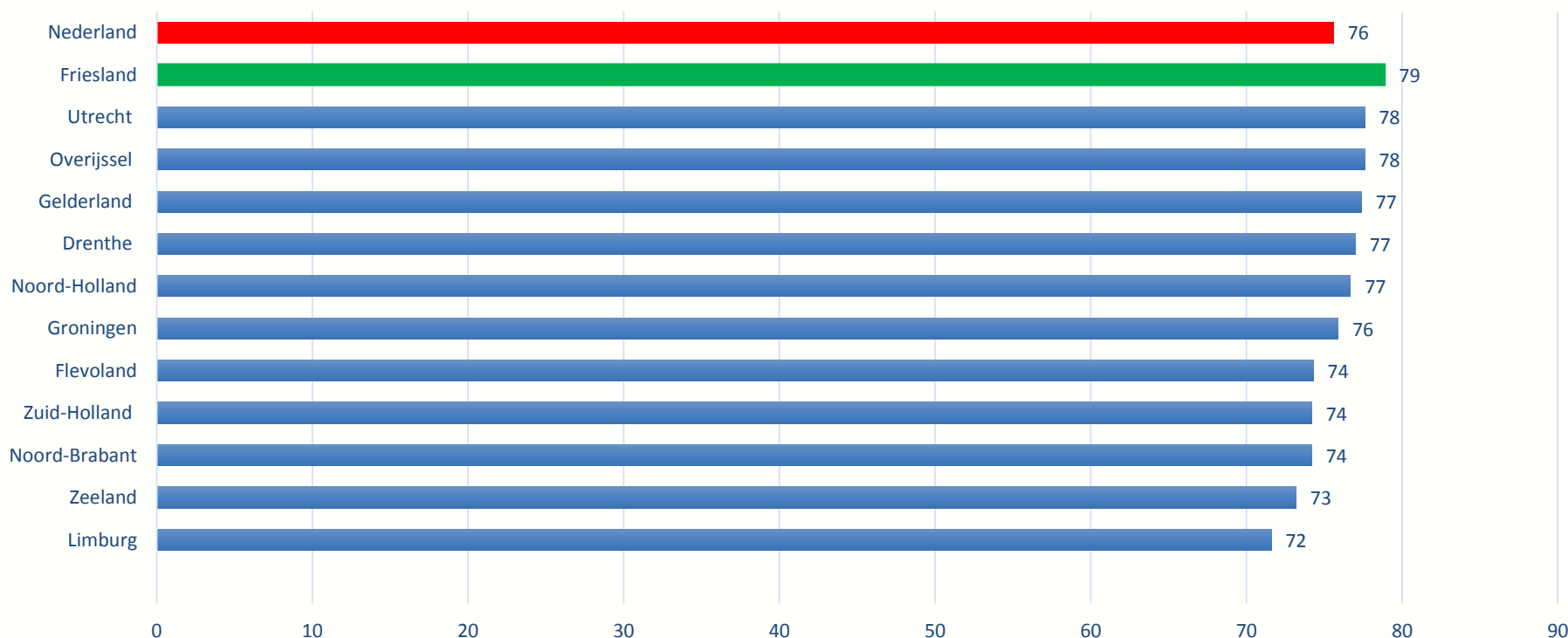
Vergelijking Fryslân - Nederland

Ervaren geluk naar provincie in procenten, 2016

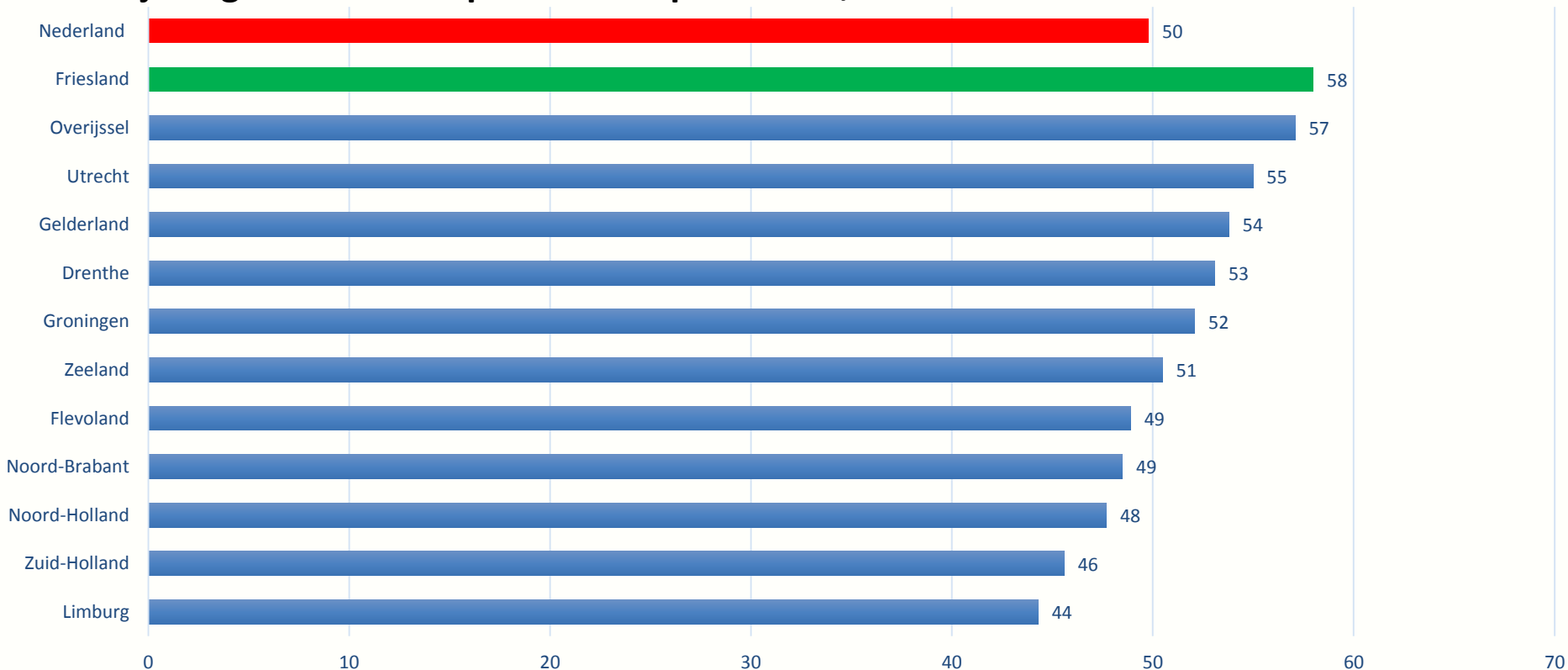
Vergelijking Fryslân - Nederland

Ervaren gezondheid (goed/zeer goed) naar provincie in procenten, 2016

Vergelijking Fryslân - Nederland

Doet vrijwilligerswerk naar provincie in procenten, 2012-2014

Bron: CBS (S&W)

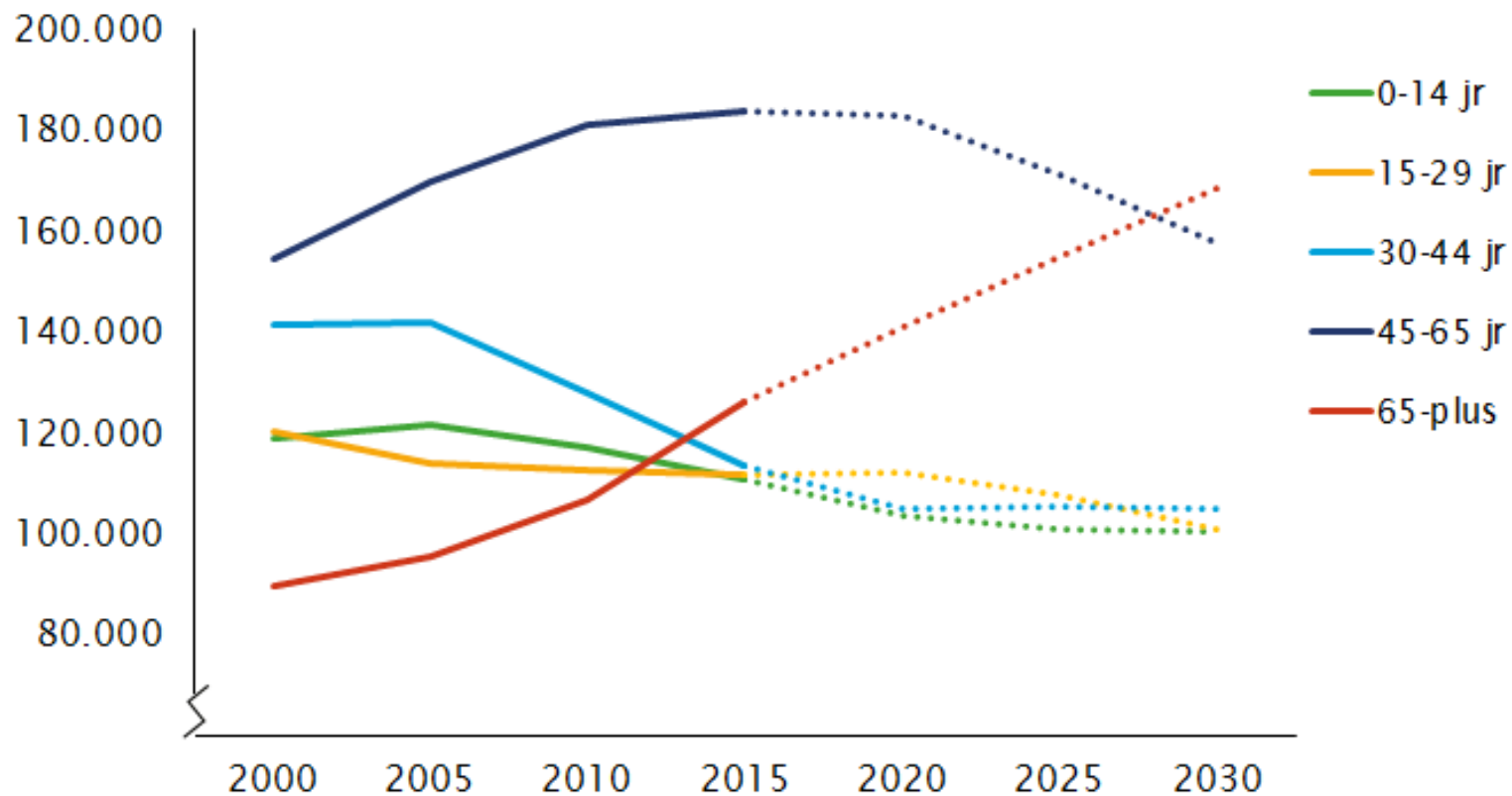
De Friese paradox

- Lagere Sociaal Economische Status (SES)
- Lagere SES hangt o.a. samen met slechtere gezondheid
- Lagere opleiding/werklozen minder gelukkig
- Toch scoort Fryslân hoog op tal van welzijnsindicatoren

Dus een hoog welzijn

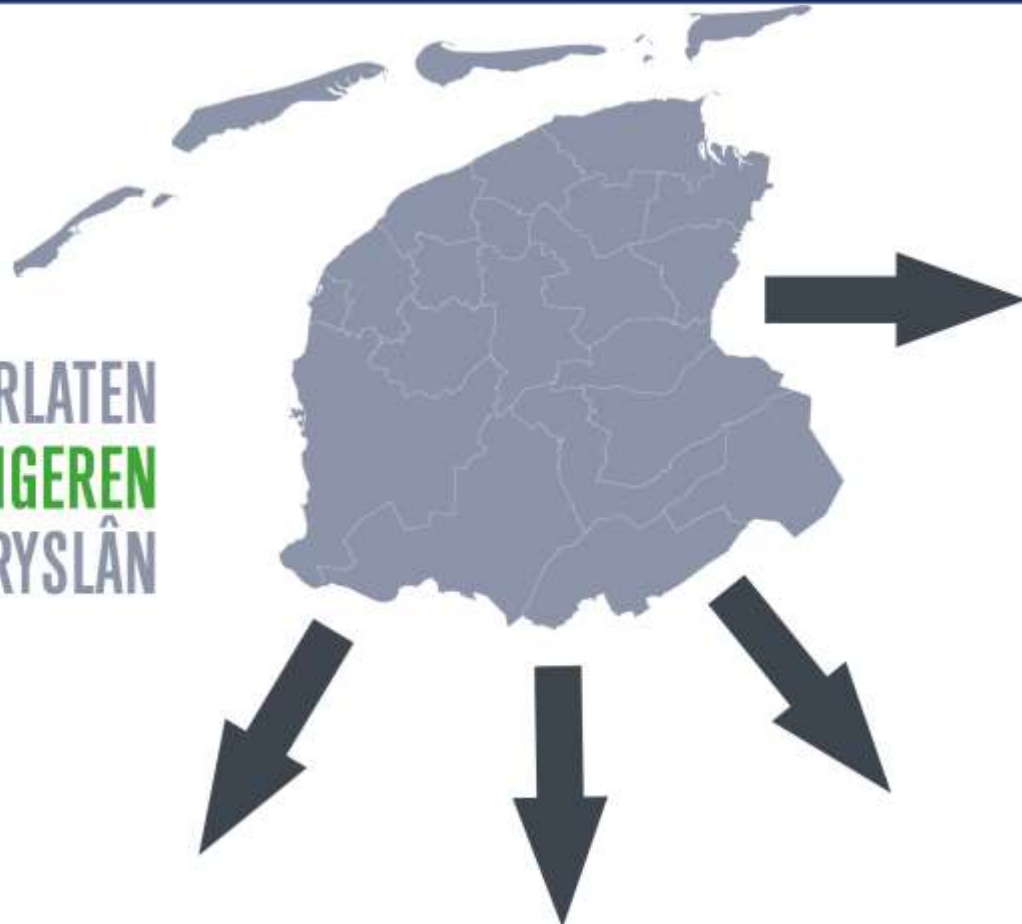
- Maar er zijn drie belangrijke trends:
 1. Krimp, vergrijzing en vertrek jongeren
 2. Decentralisaties
 3. Kloof randstad en randland

(1) Meer senioren

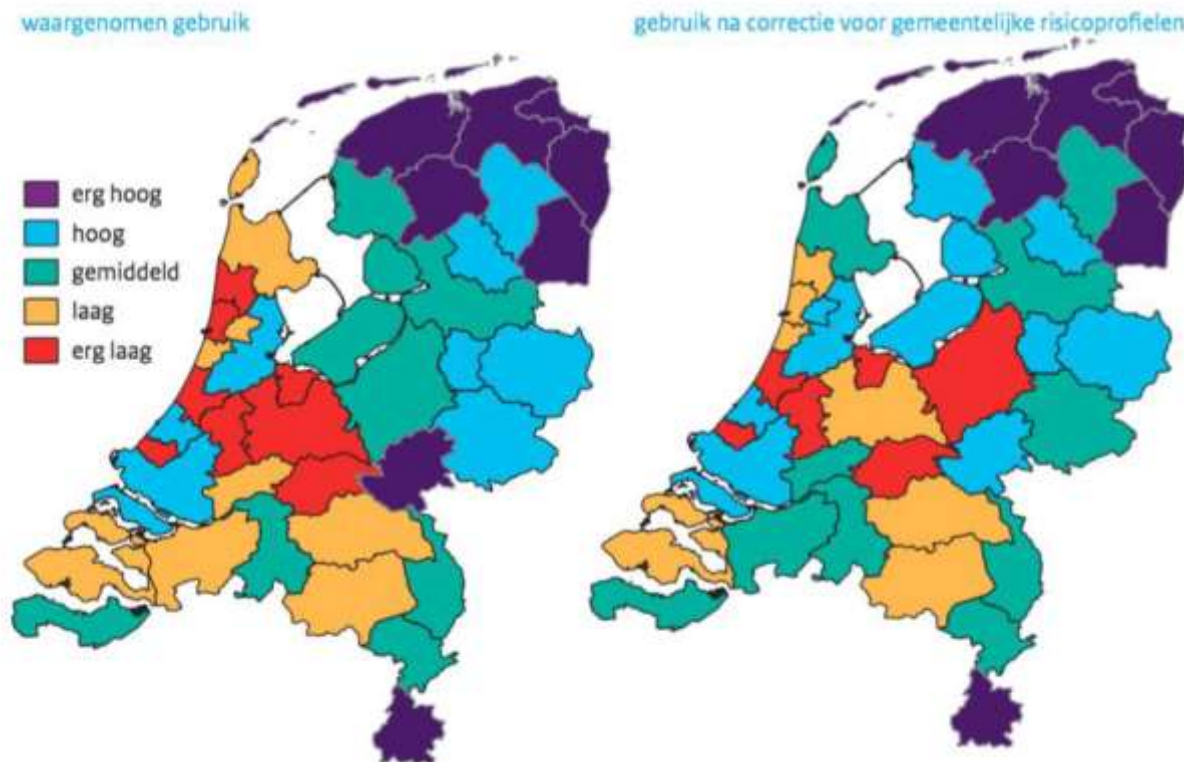

(1) Vertrek jongeren

JAARLIJKS VERLATEN
1000-2000 JONGEREN
FRYSLÂN

(2) Fryslân hoog in gebruik voorzieningen sociaal domein

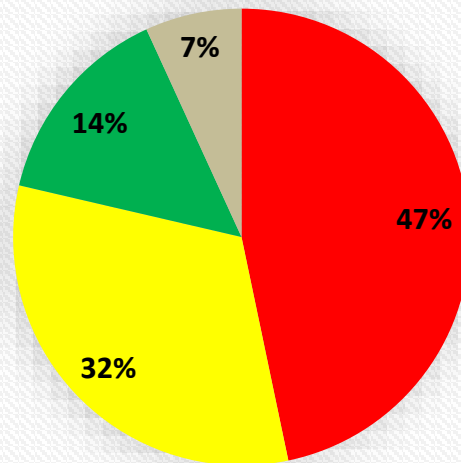
Bron: SCP 2016

(3) Kloof randstad?

(3) Kloof randstad?

De Nederlandse regering weet wat er in de
provincie Fryslân leeft

■ (zeer) oneens ■ neutraal ■ (zeer) eens ■ weet niet

(3) Vindt u dat het over het algemeen de verkeerde kant of de goede kant op gaat in Nederland/Fryslân?

	Goede kant	Verkeerde	Netto score
Nederland	45%	50%	-5
Fryslân	52%	34%	18

Kortom: hoe gaat het met Fryslân?

- Op veel vlakken gaat het goed (ook volgens inwoners)
- Maar er zijn wel aandachtspunten:
 1. Relatief veel kwetsbaren; niet alles kan van onderop
 2. In de toekomst een vitale plek voor jong en oud
 3. Gevoel niet gehoord te worden

Toekomst?

Opdracht

- Gebruik kennis en cijfers over de regio
- Behouden van hoog welzijn
- Versterken (economische) vitaliteit
- Gesprek over cijfers; vormen van vitale coalities

Op de hoogte blijven?

- Website www.friessociaalplanbureau.nl
- Nieuwsbrief
- Attenderingsservice

Contactgegevens:

Henk Fernee

hfernee@friessociaalplanbureau.nl

Verbindend bestuur voor vitale coalities

8 november 2018

Thorbecke Academie

- Academie voor recht, bestuur en veiligheid op lokaal, nationaal, europees en internationaal niveau
- Opleidingen:
 - Integrale Veiligheid
 - HBO-rechten
 - Bestuurskunde
 - European Studies
- Actief in onderzoek door lectoraten en studenten
- Betrokkenheid van het werkveld is groot

Overheid en samenleving

Verbindend bestuur

- Op zoek naar vitale coalities in een veld dat zich kenmerkt door *wederzijdse afhankelijkheid*, *tegengestelde belangen* en *meerlagig bestuur*
- Focus in het onderzoek vanuit de bestuursopleidingen:
 - verbindend bestuur (op alle niveaus)
 - democratisering bij belangentegenstellingen
 - kwaliteit van besluitvorming

Bestuur op zoek

- Verbindend bestuur voor vitale coalities - het is er niet zomaar
 - Welke rol heb je als bestuur als je vitale coalities wilt aangaan/ondersteunen/faciliteren?
 - Wat betekent dat voor je kernactiviteit: sturen?
- Tal van experimenten waarin veel wordt geleerd, maar ook veel wordt verloren
- 2 voorbeelden

Omgevingswet

Loting

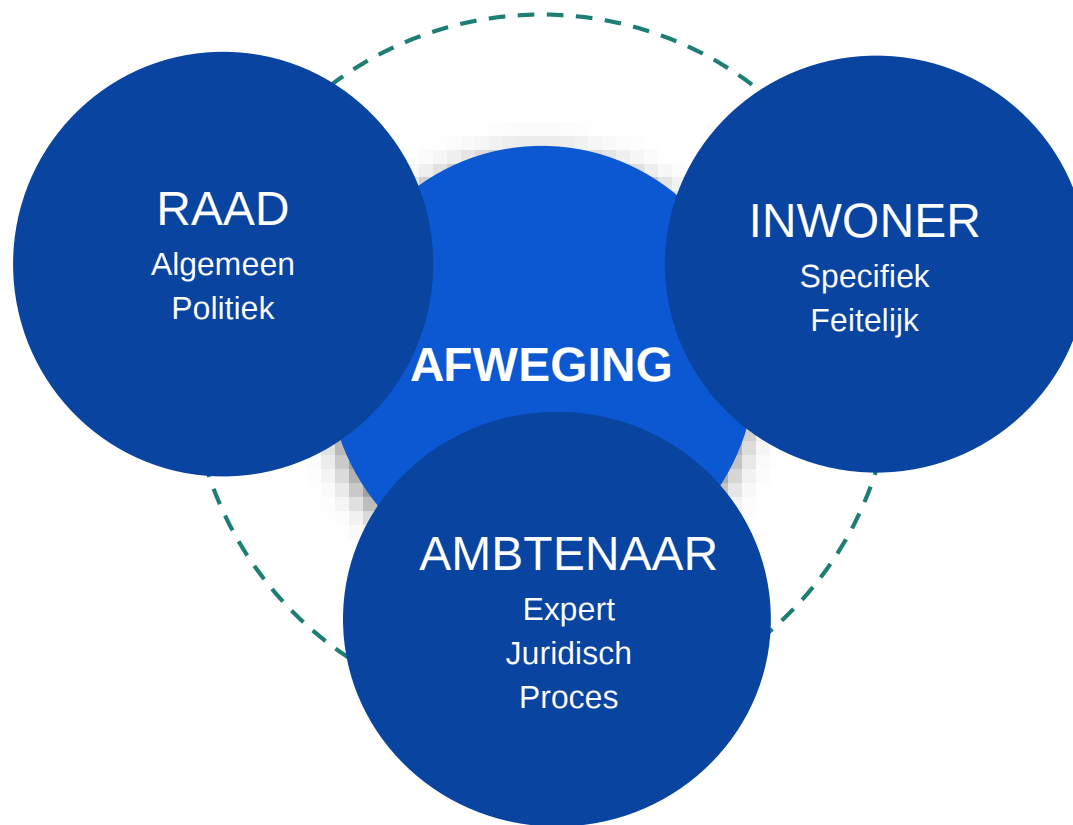
FRIESE
DORPENTOP

FRYSKE
DOARPETOP

Bestuur op zoek

Winst	Verlies
Meer betrokken inwoners	Minder concrete afwegingen en resultaten
Mogelijk een meer integrale afweging	Minder rechtszekerheid
Afwegingsruimte	Wie levert de informatie?
Impact op alle fronten: politiek, organisatie en inwoners veranderen	Door angst voor verlies van grip ontstaat een interne focus
Inwoners doen meer zelf	Expert-ambtenaar wordt secretariaat

Bestuur op zoek

Bestuur voor vitale coalities:

- Stelt kaders aan het proces, niet aan de inhoud → organiseer afweging en expertise op het juiste niveau
- Weet: de sleutel is informatie → kwaliteit, beschikbaarheid en context voor degene die moet afwegen
- Beseft: belangen afwegen en echt kiezen vraagt moed of afstand → organiseer dat in het proces
- Kiest instrumenten die iedereen bereiken → vermijd de participatieparadox

Bestuur voor vitale coalities

- Verbindend bestuur voor vitale coalities vraagt principieel en praktisch doordenken!
- Vanuit de samenwerking FSP en NHL Stenden kunnen we instellingen, inwoners en overheden ondersteunen
 - door onderzoek (principieel en praktisch)
 - door data om te zetten in relevante informatie
 - door het begeleiden van processen en projecten
- Vitale coalities maak je samen!

Meer weten?

<http://cocreatie.aeno.nl/> een website vol kennisclips, artikelen, praktijkvoorbeelden en werkvormen die overheden helpen vitale coalities te vormen

<https://omooc.nl/mooc/> Moocs voor een overheid in transitie!

